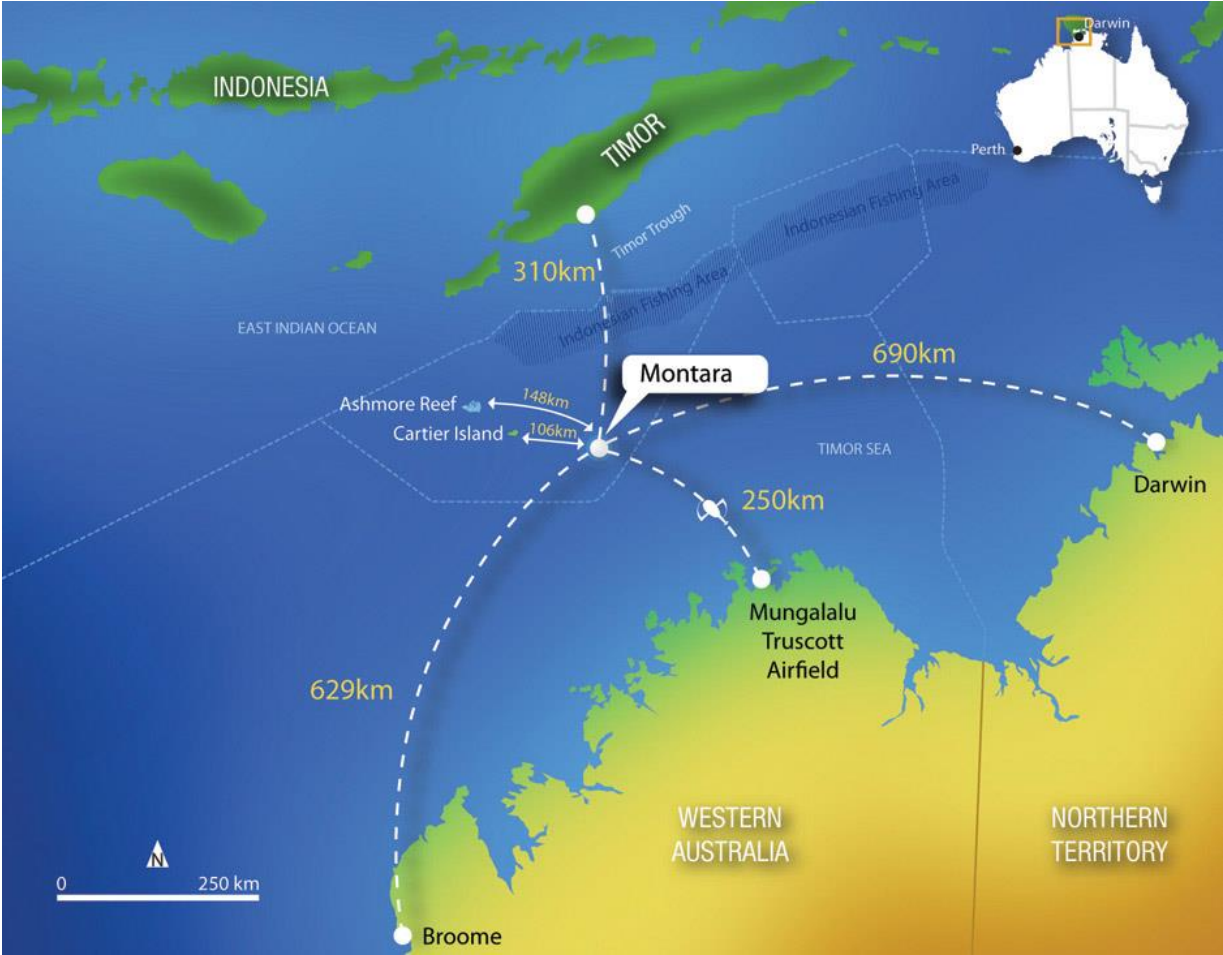

Ansvar for grenseoverskridende forurensning - Norge/Russland

- Professor Erik Røsæg
- Nordisk institutt for sjørett, UiO
- erik.rosag@jus.uio.no
- Forsker Kristoffer Svendsen
- K. G. Jepsen-senter for havrett, UiT
- kristoffer.svendsen@uit.no

Montara

Trail Smelter (1941)

... under principles of international law, ... no State has the right to use or permit the use of its territory in such a manner as to cause injury by fumes on or to the territory of another or the properties or persons therein, when the case is of serious consequence and the injury is established by clear and convincing evidence.

NORSKE ANSVARSREGLER

Petroleumsloven § 7-3

- **Rettighetshaver er ubegrenset erstatningsansvarlig for forurensningsskade uten hensyn til skyld**
- **Flere rettighetshavere - erstatningskrav rettes først mot operatøren. Dekker ikke operatøren - pro rata mellom rettighetshaverne**
- **Force majeure gir grunnlag for lemping**
- **Sikkerhet, § 10-7**

Prosessuelle regler

- § 7-7
Offentlig kunngjøring. Proklama
- § 7-8
Vernetting
- §§ 7-4 og 7-3
Kanalisering

Forurensingsloven § 57 (ansvarets omfang)

- *Økonomisk tap*
- *Skadeavvergende tiltak*
- *Allemannsrettigheter*
- *Ansattes rettigheter*
- *etc.*

Svalbard-miljøloven § 95(3)

Sysselmannen kan pålegge den som ved å overtre bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov har voldt ikke ubetydelig miljøskade, å betale miljøerstatning til Svalbards miljøvernfond. Miljøerstatningens størrelse fastsettes ut fra de påvirkede miljøverdiers betydning, miljøskadens omfang og varighet, overtrederens skyld, øvrige sanksjoner pålagt overtrederen og omstendighetene for øvrig.

RUSSISKE ANSVARSREGLER

Den Føderale kontinentalsokkel- loven, art. 22.2:

Operatøren, ved oljesøl eller oljeproduktsøl, plikter å:...6) erstatte i sin helhet skade, voldt miljøet, som akvatiske bioressurser; borgeres liv, helse og eiendom; og rettslige enheters eiendom; som er et resultat av oljesøl og oljeproduktsøl; samt kostander ved å engasjere ytterligere mannskap og midler for utførelses av tiltak for å likvidere oljesøl og oljeproduktsøl.

Answarets omfang

Omfanget av ansvaret under artikkel 22.2:

- Miljøskader
- Skader på liv, helse og eiendom
- Oppryddingskostander
- Tredjemannsskader erstattes ikke
- Ansatte

Fisk og andre sjødyr

$$N^1 = \sum Z \times P_o$$

$$P_o = \sum (n \times p) + \frac{n^1 \times p \times k^1}{100} + \frac{n^2 \times p \times k^2}{100} + \frac{n^3 \times p \times k^3}{100}$$

Kalkulering av skade på havet ved oljeuhell (1)

$$D = k_t k_e k_{inf} k_d \sum_{i=1}^n T_i$$

D - erstatning for miljøskade (1000 rubler); k_t - sesong koeffisient mengde.

Kalkulering av skade på havet ved oljeuhell (2)

- **Oljesøl i havet som ikke blir tatt opp:**
- **100 kg - ca. 90 000 USD**
- **50 tonn - ca. 10 mill. USD**
- **1000 tonn - ca. 130 mill. USD**
- **5000 tonn - ca. 500 mill. USD**
- **>5000 tonn - ca. 500 mill. USD + ca. 100.000 USD per tonn**
- **Kilde: takstmann Alexei Bambulyak, Akvaplan-Niva AS**

NORSKE VIRKEOMRÅDEREGLER

Petroleumsloven § 7-2

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder erstatningsansvar for forurensningsskade fra innretning når skaden inntreffer i riket eller innenfor kontinentalsokkelens yttergrenser eller rammer norsk fartøy, norsk fangstredskap eller norsk innretning i tilgrensende havområder. For så vidt angår tiltak for å avverge eller begrense forurensningsskade er det tilstrekkelig at skade kan inntre på slikt område.

- o **Miljøvernkonvensjonen av 19. februar 1974.**

Petroleumsloven § 7-4

Erstatningsansvar mot rettighetshaver for forurensningsskade kan bare gjøres gjeldende etter reglene i denne lov.

Petroleumsloven 1985 § 38

For forurensningsskade som inntreer utenfor områder som nevnt i første og annet ledd kommer erstatningsreglene i den stat hvor skaden er inntrådt til anvendelse.

RUSSISKE VIRKEOMRÅDEREGLER

RUSSISKE LOVVALGSREGLER

- Russisk olje og gass lovverk inneholder ikke en egen lovvalgsregel for erstatning av oljesøl fra petroleumsinstallasjoner
- Den russiske sivilrettskodeksen inneholder lovvalgsregler
- Artikkel 1219:
 - *Lex loci delicti* med en mulighet for *lex loci damni*

ANERKJENNELSE OG FULLBYRDELSE

ANERKJENNELSE OG FULLBYRDELSE

- *Luganokonvensjonen (2007)*
- *CIS Convention On Legal Aid and Legal Relations in Civil, Family and Criminal Cases (1993)*
 - *Armenia, Georgia (trådte i kraft 1996), Hviterusland, Kazakhstan, Kirgisistan, Moldova, Russland, Tajikistan, Turkmenistan, Usbekistan og Ukraina*
- *Agreement On Procedure of Settling Disputes with Regard to Carrying on Business Activities (1992)*
 - *Armenia, Azerbaijan (trådte i kraft 2007), Hviterusland, Kazakhstan, Kirgisistan, Moldova (ikke ratifisert), Russland, Tadsjikistan, Turkmenistan, Usbekistan og Ukraina*

Russisk alternativ praksis

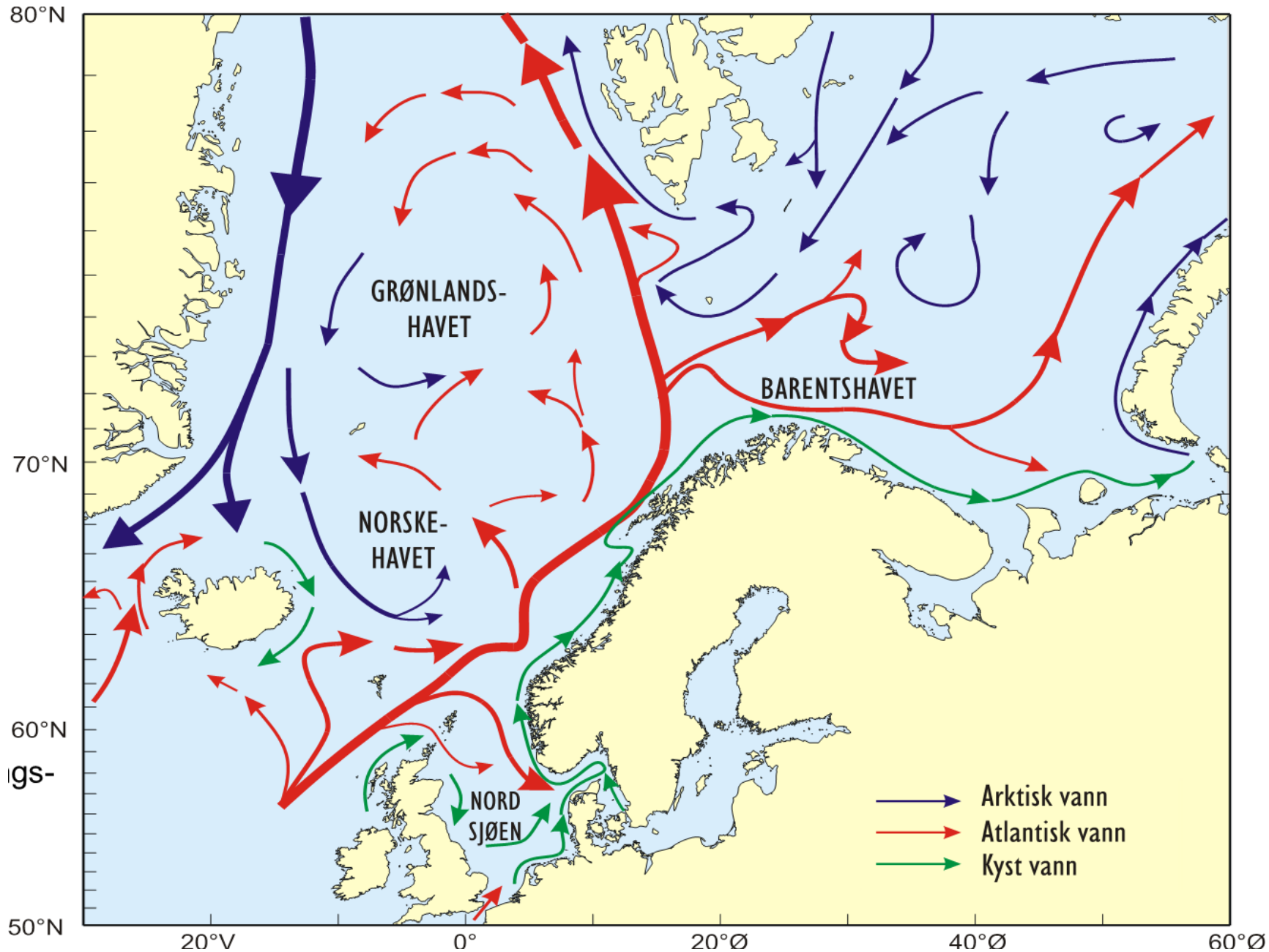
- De internasjonale prinsippene respekt (comity) og gjensidighet (reciprocity)
- Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen art. 6
- Den EU-russiske partnerskaps- og samarbeidsavtale art. 98.1

TOTALBILDET

Kilde: Akvaplan-niva

REFORMER

Endre petroleumsfl. § 7-2?

- **Forurenseren betaler**
- **Ingen bilateral avtale**
- **Ingen internasjonal løsning:**
 - **Ingen vilje til løsning i IMO**
 - **Assistansekonvesjoner løser ikke problemet (1990, 1994 og 2013).**
- **Økende europeisk og internasjonalt fokus**
- **Fordel med samlet behandling i norsk system**
- **Tvinge skadelidte til å velge**

ILC Draft principles on the allocation of loss in the case of transboundary harm arising out of hazardous activities (2006)

Principle 6 International and domestic remedies

1. States shall provide their domestic judicial and administrative bodies with the necessary jurisdiction and competence and ensure that these bodies have prompt, adequate and effective remedies available in the event of transboundary damage caused by hazardous activities located within their territory or otherwise under their jurisdiction or control.
2. Victims of transboundary damage should have access to remedies in the State of origin that are no less prompt, adequate and effective than those available to victims that suffer damage, from the same incident, within the territory of that State.

EU

- Miljøskadeansvar (ENVIRONMENT)
- Tap (ENERGY)
- Ikke fokus på grenseoverskridende forurensning

CMI

International Working Group

- *Bilaterale eller multinasjonale avtaler*
- *Prinsipp om likebehandling*
 - *Handelsavtaler*
 - *Folkerettslig prinsipp*
- *Bilaterale investeringsavtaler*